

MIESIĘCZNIK HERALDYCZNY

ORGAN TOWARZYSTWA HERALDYCZNEGO WE LWOWIE

Nr. 11.

Lwów, Listopad 1909.

Rok II.

Warunki przedpłaty:

Przedpłata na Miesięcznik wynosi rocznie:

6 K. = 5 Mk. = 4 Rb.

Numer pojedynczy 75 hal., z przesyłką 80 hal.

Przedpłata na Rocznik wynosi:

10 K. = 9 Mk. = 5 Rb.

Członkowie Towarzystwa heraldycznego, płacący prócz wpisowego w kwocie 2 K., roczną wkładkę 12 K., otrzymują Miesięcznik i Rocznik bezpłatnie.

Wkłádki i przedpłatę należy nadsyłać: Towarzystwo heraldyczne (Dr. M. Dunin-Wąsowicz) Lwów, pl. Strzelecki 5A.

Korespondencje i rękopisy pod adresem:

Dr. Władysław Semkowicz, Lwów, ulica Zamojskiego 1.14.

Treść: Ks. Jan Sygański S. J.: Indygenat Dziañottów, str. 149. — Dr. Tadeusz Mañkowski: Hoczew i Balowie, str. 153. — St. Dziadulewicz: W sprawie Ruszyły z Buszowna, str. 158. — Zagadnienia i odpowiedzi, Książki i pisma nadesłane Redakcyi, Pokwitowania, str. 160. — Dodatek: Dr. M. Dunin-Wąsowicz: Metryki. Parafia Janów Trembowelski, str. 161.

Indygenat Dziañottów.

Rodzina Dziañottów pochodziła z włoskiego kantonu w Szwajcaryi i dopiero za panowania Zygmunta III. osiedliła się w Polsce. Jednym z najdawniej znanych nam członków tejże rodziny był Jakób Gianotti de Castellati. Zwierzchnik kantonu szwajcarskiego „*Joannes a Pitzavribus, inclytæ Vallis Praegaliae, in antiqua et superiori libera Rhaetia apud indomitum Rheni caput Praetor*“, wystawia mu pod dniem 1. września 1614 r. chlubne świadectwo, jako młodzieńcowi i potwierdza jego rodowite szlachectwo „*in pago Castasegna*“, tak ze strony ojca: Piotra Gianotti de Castellati, jako i matki: Anny Maffey¹⁾. Z dalszego jego rodowodu dowiadujemy się, że brał udział za Zygmunta III. w wojnach z Moskwą i był pod Smoleńskiem i w samej Moskwie. Odtąd przylgnął do królewskiego dworu i wszedł potem w związki małżeńskie z panną Weroniką a Petardin, szlachcianką styryjską, a damą pokojową królowej Konstancyi, małżonki Zygmunta III. Podobne łaski i względy, jakich zażywał na dworze polskim, pozyskał i na dworze rakuskim. *Principum ac Regum sese insinuavit gratiis*, jak czytamy poniżej. Cesarz Ferdynand III., ze względu na jego osobiste cnoty i usługi, wyświadczone austriackiemu dworowi, pozwolił mu nabyć dobra w krajach koronnych cesarstwa; prócz tego policzył go do swej gwardyi przybocznej, czyli tak zwanego turnieju; a co ważniejsza jeszcze, nadał mu szlachectwo austriackie, na mocy dyplomu wydanego w Wiedniu 10. lutego 1644 r., pozwalając przytem używać herbu Rzeszy niemieckiej, którego szczegółowy opis zamieszczam poniżej.

Dwa oryginalne dokumenty, odnoszące się do szlachectwa Jakóba Gianotti'ego, są obecnie w posiadaniu p. Adama Darowskiego w Rzymie²⁾. Oba są w pudłach ozdobnych, żelaznych, widocznie współczesnych dokumentom, gdyż mają charakter

¹⁾ Act. Castr. Rel. Cracov. T. 85. p. 465—467. Niewiem, dłaczego Boniecki, zowie ją Anną z Mosellich, wbrew dokumentom z r. 1614 i 1662.

²⁾ Zwrócił mi na to uwagę Dr. Wład. Semkowicz. P. Adamowi Darowskiemu zawdzięczam opis tych dokumentów.

XVII. wieku; w każdym z pudeł jest pogłębienie na pieczęć. Poduszka drewniana, rznęta pod każdą z pieczęci, chroni ją od obtarcia od góry i dołu.

Pierwszy z tych dokumentów, duży pergaminowy, w języku niemieckim, wydany został w Wiedniu 10. lutego 1644, z zawieszoną pieczęcią majestatyczną i podpisem własnoręcznym cesarza Ferdynanda III. po lewej stronie. Mocą tego dokumentu nadaje Ferdynand III. Jakóbowi Gianotti'emu, nie tylko dla jego cnót osobistych, ale i dla jego usług, wyświadczanych cesarstwu i domowi austriackiemu, ten szczególny przywilej, że mógł nabyć dobra czy kupnem, czy inną drogą, wartości aż do 40.000 guldenów, bez wszelkich zastrzeżeń i względów na jakieś przywileje albo zwyczaje krajowe, i to w górnej i dolnej Austrii, oraz w innych krajach koronnych; mógł także używać wszystkich regaliów do tych dóbr przynależnych i szlacheckich przywilejów z nabytymi dobrami połączonych, jak i inni panowie i szlachcice osiadli. Te przywileje mogą przejść na jego dzieci i wnuki płci męskiej „männlichen Geschlechts“.

Drugi dokument w języku łacińskim, jest właściwym dyplomem szlachectwa. Jest to księga pergaminowa in 4°, w czerwoną materię złotem przetykaną oprawna, z 8 pergaminowymi kartkami, każda stronica ozdobiona złotą listwą z niebieskimi kantami. Na pierwszej stronie: „*Nos Ferdinandus Tertius...*“ Na drugiej stronie zaczyna się: „*Fideli nobis dilecto Jacobo Gianotti, gratiam nostram Caesaream...*“ Jest to łacińska parafraza tego, co jest na niemieckim dokumencie: „*Te praedictum Jacobum Gianotti, omnesque liberos, haeredes, posteros ac descendentes tuos legitimos utriusque sexus ad statum, gradum, coetum, ordinem ac dignitatem Nobilium Sacri Romani Imperii Regnorumque ac Provinciarum nostrarum haereditariarum assumimus, attollimus et erigimus...*“

Na siódmej stronie jest miniatura, całą stronicę zajmująca: cesarz Ferdynand III. siedzi na tronie, z berłem w prawej, a jabłkiem z krzyżem w lewej ręce, w złotej szacie, z koroną na głowie. Po prawej i lewej stronie otacza go po trzech jakby elektorów, siedzących obok niego; wszyscy w koronach i pysznych szatach, podbitych gronostajami. Pod spodem herb Gianottich: czarny dwugłowy orzeł, złote aureole około głów orła. Pod nim korona złota, pod nią zbroja złocista i srebrzysta; pod nią znów dwugłowy, podobny zupełnie do tamtego, orzeł w niebieskim polu; pod nim wreszcie pięć wież czerwonych, z których środkowa znacznie wyższa i szersza, z bramą okrągłą w środku.

Szczegółowy opis tego herbu mieści się w tekście łacińskim w tych słowach:

„*Scutum nempe caeruleum, in cuius fundo virenti castellum rubeum cum porta rotunda, et quinque turribus ordine dispositis, munitum et exornatum, quarum eminentior intermedia supra pinnaculum aquilam duplicem sive bicipitem nigram, coronam auream in utroque capite gestantem rostris apertis, rubeisque exsertis linguis, alis expansis ac pedibus divaricatis repraesentans. Scuto galea incumbat, aperta dathrata seu tornearia, cancellis ac limbis deauratis et corona aurea super imposita, phalerisque ac laciniis utriusque caeruleis mixtim et roseis molli gyrorum sinuamine defluentibus decora...*“

Na drugiej stronie tej samej stronicy jest piękna miniatura, przedstawiająca turniej: dwóch rycerzy w hełmach i zbroi, konno potyka się kopiami na tle pejzażu.

Na ostatniej pergaminowej stronicy podpis: „*Ferdinandus*“. Niżej zaś: „*Joannes Mathias Prikelmayr. Constantinus Kirchmaier*“, podobnie jak na dokumencie niemieckim. Ów łaciński dyplom cesarski, oblatowany jest w grodzie krakowskim 19. stycznia 1658¹⁾.

Niema żadnej późniejszej wzmianki, czy Jakób Dzanott nabył jakie dobra w krajach koronnych cesarstwa, czy nie. To pewna, że zmarł w roku 1648, jak świadczy nagrobek w warszawskim kościele św. Jana, gdzie był wspólny grobowiec rodziny Dzanottów.

Piotr Dzanott, idąc za przykładem ojca swego Jakóba, również dobrze przysługiwał się ojczyźnie naszej. Jako towarzysz rotty husarskiej „*cohortis hastatae*“ z pod chorągwi Jerzego Lubomirskiego, marszałka wielkiego koronnego, walczył dzielnie w opłakanych Rzeczypospolitej czasach, począwszy od roku 1655, przeciwko Szwedom, Moskalom, Kozakom, Węgrom i Mołdawianom, i to na różnych miejscach: pod Opoczmem, Wojniczem, Warszawą, Pragą (przedmieście warszawskie), Bieżanowem, Krakowem i gdzieindziej; później znów w Siedmiogrodzie, pod Toruniem, Grudziądzem i Malborkiem w Prusiech. Za tę waleczność i męstwo okazane w różnych wyprawach, na usilne prośby rycerstwa polskiego i litewskiego, otrzymał od króla Jana Kazimierza na sejmie warszawskim 1. maja 1662 r., indygenat wraz z powyższym herbem, nadanym już jego ojcu Jakóbowi przez cesarza Ferdynanda III. w r. 1644. Ów dyplom królewski, oblatowany był w grodzie krakowskim 21. listopada 1664 r. Z obszernej jego osnowy wyjmujemy tylko to, co ma w sobie istotną wartość historyczną. Król Jan Kazimierz podnosi w nim najpierw przysługi Jakóba Dzanotta, wyświadczane Polsce za panowania Zygmunta III.:

„*Jacobus Dzanott de Castellati, Petri recenter memorati genitor... Celeberrimam Divi Sigismundi Tertii Regis, Desideratissimi Parentis Nostri, Moschoviticam expeditionem comitatus milesque ad Smolenscum, eiusdem urbis et arcis expugnationi non leve attulit monumentum, Moscuamque Metropolim cum victricibus Aquilis Poloniae invisit. Exhinc inhaesit Aulae firmius, Regiisque obsequiis curas devovit. Unde sociam quoque tori Veronicam a Petardin Petardoviam, antiquissimae ac nobilissimae in Styria Prosapiae Virginem, ac Serenissimae et Carissimae Genitricis Nostrae Constantiae Reginae Familiarem, intimamque Cubiculi Magistram et Praefectam Gynaeei, bono Principum nutu sibi adlegit secutus favore matrimonium. Divus Ferdinandus Tertius Romanorum Imperator, postquam gentilitio Stemmati atque Insignibus ab originum aquilas easque nigras bicipites et coronatas, imperialia utique decora benevolus apposuit, Indigenam eius*“

¹⁾ Act. Castr. Rel. Cracov. T. 85 p. 459—465.

ipsius Imperii propriarumque Provinciarum voluit esse, ac in militum ut vocant Torneariorum et Familiarium insuper numerum speciali nec non favoris pleno diplomate cooptavit. Publicum ad haec aerarium Regni Jacobus idem ille Dziañott saepe iuvit vel auxit; Civitati Nostrae Varsaviensi, ut in aliquot denas assurgeret lapideas domos, auctor fautorque fuit; teneros simul et solidos in animis omnium meruit affectus, nec vulgaribus sese duntaxat pectoribus, sed procerum praeterea Principumque ac Regum gratiis insinuavit“.

W dalszym ciągu dyplomu wspomina król i wylicza kolejno zasługi wojenne Piotra Dziañotta w Polsce, poczynsz y od r. 1655:

„Neque degenerem filium nactus Petrum de Castellati Dziañott... Ab Anno Christi iam tunc Millesimo Sexcentesimo Quinquagesimo Quinto, hostibus Suecis, Moschis, Cosacis, Hungaris, Moldavis, undique in Poloniam defusis, gradivo servitium sub signis Magnifici Georgii Comititis in Wisnicz et Jarosław Lubomierski Regni et Campi Marschalci duxit, operamque Martialem toto hoc turbulento tempore hastatae cohortis comilito navavit. Ad Opocznum, Voiniciam, Varsaviam, Pragam, Biezanovum, Cracoviam alibique animo ferroque promptus, memorandam strenuitatem et fortitudinem testari destitit nunquam. In Transilvania, Prussia ad Thorunium, Grudentum, Mariaeburgum, incursionibus, praeliis, obsidionibus, victoriis triumphisque interfuit pars omnium magna; non fidelitas illi, non alacritas, non sedulitas deerat, virium impendio prodigali et nummorum. Pericula subiit, ut vinceret, largos profudit sudores, ut hostilem sitiret cruorem atque ut formosior fama sibi foret, pulverem arenae crebro collegit. Tot tantisque virtutibus dotibusque in eo Duces Exercituum Regni perspectis planeque recognitis, Nobis ac omnibus Regni Magnique Ducatus Lithuaniae apprime commendarunt, simul ut Poloniae Nobilitatis praerogativae permissio indigenatu consequeretur, pro munere suo postulavere. Accessit Militiae totius suffragium, quae id ipsum unanimi voto poposcit. Quam ob rem, quia meritorum gloria subditis relicta est, ius decusque praemiorum Regibus debetur, Nos quia recte factis praefati Generosi Petri de Castellati Dziañott benigne moti, qua interventu Magnificorum Exercitus Nostri Ducum ac Militum petitionibus inclinati, saepe dictum Generosum Petrum Dziañott in Regni Poloniae ac Magni Ducatus Lithuaniae Indigenam perquam libentes recepimus, atque ut omnibus deinceps iuribus, privilegiis, immunitatibus, praerogativis cum posteris a se descensuris gaudeat et fruatur, praecensitum stemma et insigne gentilitium, prout in praenominato Caesariano Diplomate, coloribus illustratum hic quoque depictum est, inter stemmata et insignia Indigenatus et Nobilitatis Nostrae Poloniae Magnique Ducatus Lithuaniae recepimus et assumimus...“¹⁾.

Wymieniony Piotr Dziañott de Castellati nabył dobra Żychorzyn w Opoczyńskim 1665 r. i zaczął się z nich pisać 1672 r. Z Jadwigi z Gołuchowskich pozostawił dwóch synów: Michała i Jakóba. Po bezdzietnej śmierci Michała, Jakób wprowadzony do Żychorzyna 1737 roku²⁾.

Niewiadomo, czy istnieje jeszcze obecnie ów pergaminowy dyplom królewski Jana Kazimierza, *„Literae Diplomatis Sacrae Regiae Maiestatis pergamenea, ad instar libri compositae serico rubro obductae, in theca argentea“*, jak czytamy w obłacie krakowskiej z 21. listopada 1664, podpisany przez 45 najwyższych senatorów i dostojników, duchownych i świeckich, koronnych i litewskich. Wiek bowiem i czas wszy-

¹⁾ Act. Castr. Rel. Cracov. T. 91. B. p. 2721—2730.

²⁾ Boniecki: Herbarz. T. V. str. 162.

stko zaciera i niszczy bezpowrotnie wszelkie dzieła rąk ludzkich. Niewiadomo również, czy rodziny Dzianottów, żyjące dotąd w Galicyi i Królestwie, znają bliższe szczegóły o antenatach swoich. Niechże przynajmniej to krótkie wspomnienie, przypomina sławę ich dawnych przodków.

W posiadaniu Pana Adama Darowskiego w Rzymie, znajduje się nadto jeszcze trzeci dokument, nieznan w naszym kraju. Jest to zeszyt pergaminowy o 6 kartkach z r. 1653, złotemi literami i obwódkami ozdobiony, sporządzony w Rzymie: świadectwo wydane przez „*gloriosa studiorum mater*“, t. j. tak zwana Sapienza, papieski uniwersytet teologiczny, z doktoratu teologii dla księdza Stanisława Gianotti, kustosa zakonu Jerozolimskiego św. Grobu (Miechowici ¹⁾), prowincyała w Małopolsce, proboszcza (praepositus) na Stradomiu w Krakowie u św. Jadwigi przy moście (ad pontem Regium), i Jego Królewskiej Mości Sekretarza. Długi tekst, ręcznie wypisany ozdobnie, opowiada o tem, kto Gianotti'ego egzaminował, i o papieżu Innocentym X. „*Iipse quoque Dominus Stanislaus Gianotti Theologiae et Philosophiae doctor creatus, uti potiri et gaudere possit et debeat, dans insuper et concedens sibi licentiam, liberamque facultatem et auctoritatem legendi, docendi, glossandi, interpretandi ac magistralem cathedram ascendendi*“ ... Podpisał Vincentius Candidus, Sacri Palatii Apostolici Magister, ordinis Praedicatorum m. p., pieczęć wypalona. Autentykację podpisał ks. Oktawiusz Biscionus.

Ks. Jan Sygański S. J. (Kraków).

Hoczew i Balowie.

(Ciąg dalszy)

V. Jan Bal pozostał, jak wspomnieliśmy, kalwinem, podobnie jak ojciec jego Matjusz. Ale czasy się zmieniają, w miejsce prądów reformacyjnych i protestanckich, nurtujących całą Polskę za czasów ojca, przychodzi za życia syna reakcja katolicka, tak zwana kontrreformacja, w której ważną rolę odgrywa zakon Jezuitów, dążący wszelkimi sposobami do wypienienia protestantyzmu. I znów ta reakcja odbija się na kościele w Hoczwi i na historii domu Balów. Duchowieństwo przedsięwzięło ponowne usiłowania odzyskania kościoła w Hoczwi, tym razem skuteczniejsze, a obiera do tego drogę sądownictwa świeckiego już, a nie duchownego, jak w swoim czasie biskup Herburt to uczynił. Magnus Nijowski „*cantor et officialis premisliensis, sambo-riensis et lescensis praepositus*“ wziął sobie do serca gwałt, zadany przez Balów kościołowi hoczewskiemu w roku 1629 — i o oddanie kościoła tego katolikom zapożywa Jana Bala, tudzież brata jego Stanisława, naprzód przed sąd grodzki w Sanoku, a wyrok zasądzający Balów potwierdza następnie i trybunał lubelski. Jednakże nie było sądzonem Magnusowi Nijowskiemu przeprowadzić egzekucję wyroku, przedtem bowiem śmierć go dosięgła, a sprawa mimo orzeczenia trybunału nadal pozostaje w zawieszeniu, nie było bowiem komu dalej ją prowadzić z gorliwością równą Nijowskiemu. Lecz egzekucja wyroku staje się wkrótce niepotrzebną wobec tego, że Balowie wracają na łono kościoła katolickiego.

¹⁾ Kanonicy regularni grobu Chrystusowego, czyli Bożogrobcy, u nas w Polsce, od głównego ich klasztoru w Miechowie, Miechowitami zwani. Ostatni z nich ks. Piotr Pękalski, prof. języków wschodnich przy uniwersytecie Jagiellońskim, autor kilku dzieł, zmarł w Krakowie 1874.

Czy Jan Bal przeszedł na katolicyzm, o tem należy wątpić i źródłowej wiadomości o tem nie mamy. Zdaje się jednak, że zmarł kalwinem, a do katolicyzmu powracają dopiero jego dzieci — Maciej (o którym wzmianki w aktach w latach 1612 do 1651) ożeniony z Barbarą Orzechowiecką, córka Halszka i Piotr. Opis konwersyi tego ostatniego znajdujemy w metrykach parafialnych hoczewskich. Za sprawą prawdopodobnie i w obecności jezuitę Brzezińskiego, dalej wobec plebana hoczewskiego Stanisława Sursikiewicza, który nam opis tego aktu pozostawił, wreszcie dominikana X. Jana, w lutym 1667 złożył Piotr Bal w kościele stężnickim wyznanie wiary katolickiej, wyrzekając się herezyi. Uroczystemu temu aktowi obecni byli inni katolicy członkowie rodziny Balów, jak Piotr, dobrodziej Jezuitów w Krośnie, Stefan podkomorzy sanocki z synami Michałem i Stanisławem i żoną Zofią, Zofia Bełzecka wojewodzina podolska z domu Balówna i wiele szlachty okolicznej.

Przed powrotem Piotra Bala, syna Jana, na katolicyzm, przeszedł na łono Kościoła katolickiego jego imiennik i stryj, a rodzony brat Jana, również Piotr, o którym wyżej wspominaliśmy. Imię tego członka rodziny Balów spotykamy w sądowych aktach między rokiem 1598 a 1620. Piastuje on godność podkomorzego sanockiego i ożeniony jest z Jadwigą ze Szczekarzowic. Pan Piotr był, zdaje się, człowiekiem europejskiej kultury, bywałym za granicą i interesującym się zagadnieniami, które umysły ludzi XVII wieku poruszały. Do tych należały przedewszystkiem zawsze jeszcze zagadnienia religijne. W podróżyach swych zawadził Piotr Bal o Ingolstadt w Bawaryi i tam — mimo, że dotąd sam kalwin — wszedł w stosunki ze sławnymi owego czasu teologami katolickimi, Jerzym de Valentina i Jakóbem Gretscherem. Wśród dysput teologicznych zdołali oni przekonać Pana Piotra o słuszności wierzeń katolickich i spowodować porzucenie przez niego kalwinizmu. Co więcej, ta zmiana wierzeń i zapatrywań tak dalece wstrząsnęła duszą Piotra Bala, że żałując, iż tak długo błędnym naukom dawał wiarę i w herezyi trwał, postanowił dla ekspijacyi zasłużyć się w miarę swych sił katolicyzmowi. Roku 1615 przeto zapisuje Piotr Bal Zakonowi Jezuitów sumę 10.000 złp. na budowę kościoła i collegium w Krośnie. Sumy tak wielkiej jednak odrazu zapłacić nie mógł, to też obowiązek zapłacenia znacznej jeszcze części zabezpieczonej na dobrach Żernicy przechodzi już po śmierci jego na dzieci: Adama, Stefana, Annę, Zofię, Agnieszkę (za Janem Kandydem Wapowskim) i Helenę.

Wogóle Piotr Bal był człowiekiem znacznym, którego imię w Polsce powszechnie znano. Kasper Cichocki w swem *Alloquium Osiecensium Libri V.* szeroko się o jego zasługach — o owej „róży wykwitłej wśród cierniów kalwinizmu“ — rozpisuje, jako że łączyć miał pobożność z wykształceniem w sposób godny chwały. Dowiadujemy się stąd dalej, że w czasie, gdy Pan Piotr był już żarliwym katolikiem, przez przodków jego wzniesiony kościół w Hoczwu, w rękach jego braci „kalwińską herezyą zarażonych“ wciąż jeszcze przez protestanckiego pastora jest profanowany i stan ten trwa w czasach autorowi *Alloquiów* współczesnych. Tę bolesną dla pobożnego Piotra krzywdę wyrządzoną katolickiemu kościołowi przez jego rodzinę stara się on wynagrodzić stawianiem innych kościołów, „w których sam z domownikami i poddanymi katolickimi, jacy wśród greckiej wiary wyznawców w dobrach jego się znajdują, w dniu czci Bożej poświęcone przebywa i jak na pobożnego katolika przystało do sakramentów przystępuje, swym sumptem w domu swym pobożnego a uczynego kapłana utrzymuje, który nie tylko stara się o zbawienie jego duszy, lecz

i wszystkim katolikom, w owej pustyni (w pośród heretyków) przebywającym służy". Zachwycony tym obrazem opisywanej przez się pobożności Piotra Bala, wykrzykuje dalej Cichocki: „Jak sądzicie? Jakąż radością musi się wznosić pierś pobożna owego człowieka, gdy widzi żądających pomocy kapłana, który spowiedzi pokutujących za grzechy wysłuchuje, krzepi ich świętym pokarmem Ciała i Krwi Chrystusowej, namaszcza Olejem św., asystuje zawieraniu małżeństw i chrzci dzieci. Lecz i greckiej wiary poddani jego wiele mu zawdzięczają. Wszystkich bowiem ze swych dóbr chłopów, których na kilka tysięcy liczy, wraz z ich duchownymi, nakłanianiem i pomocą namówić zdołał do połączenia z kościołem katolickim i uznania Papieża jego głowy i do posłuszeństwa władcy przemyskiemu". Wyraża przytem Cichocki nadzieję, że Baligród, któremu początki dał Piotr Bal, rozkwitnia i będzie ostoją katolicyzmu „*in illis incultis locis*", a na prawdę słów swych i zasług Piotra Bala powołuje się dalej Cichocki na zakonników „*S. Francisci familiae de observantia*", którzy często u Bala bawią i jego szkodroblowości doznają.

Według tego samego świadectwa miał nadto Piotr Bal wybudować tymże zakonnikom spalony ich klasztor w Sanoku wraz z kościołem „*sumptu non parvo, opere non vulgari*" — i wspierać tamtejsze kolegium jezuickie.

Siarczyński zwie Piotra Bala człowiekiem biegłym w naukach i uczonych miłośnikiem. „Mając swe włości — mówi dalej — w górach karpackich położone, wiele do oświecenia i uobyczajenia góralów przyłożył się. On Beszkidy z opryszków oczyścił, on ku bezpieczeństwu mieszkańców od rozboju hultajów, miasto Baligród z zamkiem wystawił i tam żołnierzy utrzymywał, on po wsiach kościoły i szkoły pozakładał, kapłanów osadził itd. Miały po nim pozostać rozmaite pisma, które może gdzie ukryte butwieją".

Braćmi Jana i Piotra Balów, o których teraz mówiliśmy, byli nadto: Matjasz, którego nazwisko podają nam zapiski sądowe między rokiem 1598 a 1612 i Samuel rotmistrz królewski, którego spotykamy między rokiem 1598 a 1651. Pan rotmistrz długie lata pozostaje w sporze z Franciszkiem Mniszchem, kasztelanem sądeckim i starostą sanockim, a nadto człowiek widocznie przedsiębiorczy i dobry gospodarz, buduje własnym kosztem groblę i drogę przez wieś Cisnę, na której to drodze pobiera myto od przewozu towarów do Węgier. Jemu to powierza w r. 1648 szlachta sanocka „obronę domową" przeciw opryszkom węgierskim, niepokojącym ustawicznie te okolice i poleca zaciągnąć sto koni po kozacku i stanowisko mieć w Sanoku. Wojownicze usposobienie rotmistrza dziedziczy raczej jego córka Zofia, aniżeli syn Mikołaj. Zofia Balówna wyszła za mąż za wojewodę podolskiego, Stanisława Bełzceckiego, a po bracie swym odziedziczyła następnie Hoczew, Bachlowę i Żerdenkę, których połowę jednak przed śmiercią (1651 roku) brat puścił był warendę Stanisławowi Błotnickiemu na przeciąg lat trzech za sumę 3750 złp. Pani wojewodzina jednak umowy tej dotrzymać nie myślała, lecz sama ze służbą mężowską naszła na Hoczew i stamtąd gwałtem i siłą Błotnickiego, względnie żyda Arona z jego imienia tam siedzącego, wraz z służbą Błotnickiego napędziła, z posiadania usunęła, a całą krescencję sobie zabrała, przez co Błotnickiemu szkodę do 10.000 złp. miała wyrządzić. Sprawa oparła się o trybunał lubelski, który zatwierdzając wyrok sądu grodzkiego sanockiego, orzekł kondemnatę Zofii Bełzeckiej, a przeprowadzenie egzekucyi i usunięcie wojewodziny z Hoczwi zlecił staroście sanockiemu.

Wogóle czasy pierwszej połowy wieku XVII, o których teraz mówimy, a w których żyli Jan, Piotr, Samuel i Matjasz Balowie rodzeni bracia i ich dzieci — to czasy

w ziemi sanockiej niespokojne. Bujność szlachecka wyradza się w swawolę, pełno w Sanocczyźnie gwałtowników, a zabójstwa są na porządku dziennym. Prawo nic nie znaczy, każdy bowiem sam swych praw dochodzi, nie oglądając się na władze i urzędy. Dowody tego spotykamy w aktach sądowych na każdym kroku. Jeżeli uwzględnimy jedynie samą Hoczew, nie zabraknie nam momentów ciekawych i malujących jaskrawo prawne stosunki ówczesne, a interesujących także ze względu na formę używanej podówczas tak zwanej „odpowiedzi“. Oto w roku 1612 staje w grodzie sanockim Albrycht Krogulecki i oświadcza: „Tobie Stanisławowi, Piotrowi i Janowi, jako się nazywacie Rosińskimi, synom robotnego Jerzego, krawca w Hoczwie, poddanego Jego Mości Pana Matjasza Bala, żeście nie bojąc się Pana Boga, nie pomni na zakon jego, który mężobójstwa zakazuje, miłości bliźniego zaniechawszy, nie mając żadnej przyczyny od sławnej pamięci nieboszczyka Pana Wawrzka Kroguleckiego, brata mego stryjecznego, zaprosiwszy go jakoby na cześć jego w dom swój zdradliwie, jako wam to nie nowina — zabili, zamordowali, krew jego szlachecką niegodnie byli rozlali. Którego zamordowania tak okrutnego, iż bliżsi pokrewni jakoś leniwo dochodzą, ja — gdyż mi Pan Bóg dał to, że w dziele rycerskiem nie trwożyłem się — bratem jego będąc, niewinnej śmierci jego mścić się nad wami i poddanymi waszemi, którzy wam do tego pomagali, wszelakim sposobem będę. A tak z prawa pospolitego wzięwszy to, — posyłam wam, tak wszystkim, jak i każdemu z was z osobna o d p o w i e d ź, abyście się mnie z chłopcy swemi w kościele, w łaźni, w drodze i na wszelakim miejscu, śpiąc, czując i jedząc strzegli, bo się ja pewnie tej krwi niewinnej na was i chłopskich gardłach waszych wszelakim sposobem mścić będę, na co się własną ręką podpisuję“.

Bardzo częste były w ziemi sanockiej zabójstwa, dokonane przez szlachtę wśród zwady, pijatyki, lub też w zgoła zbójcekim napadzie czy najeździe, dla pomsty lub dogodzenia nienawiści, a często na tle sąsiedzkich zatargów. W końcu dochodzi w ziemi sanockiej do tego, że Piotr Bał podkomorzy sanocki, o którym wyżej mówiliśmy — ten sam, który Jezuitom w Krośnie kościół fundował — z racji okrutnego morderstwa, dokonanego na osobie Aleksandra Jordana, wzywa szlachtę całą na zjazd do Sanoka żałosnymi słowy, oblatowanymi w aktach grodzkich: „Żal wielki, który mam z tak częstego niewinnej krwi szlacheckiej rozlania i niektórych Ich Mości perswazyja przywodzi mię do tego, że Miłościwych Panów i Braciej do kupy używać muszę, abyśmy o zabieganiu tym niebezpieczeństwom, które się codzień szerzą, radzić i namawiać mogli. Godna rzecz jest doprawdy, Miłościwi Panowie, uzalić się nad bracią naszą, którzy tak straszną i sromotną śmiercią z postradaniem wszystkiego dobra i z bardzo żałosnem i opłakanem żon i dziatki osieroceniem z tego świata schodzą“.

Stosunki to rzeczywiście nie wesołe i świadczące o ogólnem rozprzężeniu, które nie tylko w ziemi sanockiej, ale w całej Polsce prawie zapanowały.

W szczególności sprawa zabójstwa Kroguleckiego przez Rosińskich miała swój dalszy epilog. P. Albrycht Krogulecki nie mógł zapowiedzi zemsty w czyn wprowadzić. Dopiero w r. 1616 udało się wdowie po zamordowanym, Zuzannie Kroguleckiej i Stanisławowi Kroguleckiemu pozyskać okoliczną szlachtę, między innymi także Jana Bala, Alberta Leszczyńskiego, Jana Dębnowskiego i innych, do zbrojnego napadu na siedzibę Rosińskich, Teleśnicę Oszwarową. Ciemną nocą wyruszył poczet szlachty z pachołkami i służbą „*cum bombardis et aliis armorum generibus*“ i około

3 godziny, gdy Rosińscy w śnie byli pogrążeni, wpadł do dworu w Teleśnicy. Piotra Rosińskiego w domu nie było; zemstę tylko na Stanisławie Rosińskim mogła była szlachta wyrzucić. Pojmano go zatem, zadając mu liczne rany i drobne rany. Więcej jednak o nastraszenie Rosińskich chodziło, jak świadczy dalszy przebieg napadu. Po zrabowaniu domu Rosińskich, przyczem przedewszystkiem postarano się o wypróżnienie ich piwnicy z węgryzna, który, o ile wypić nie zdołano, rozlano — zawieziono Stanisława Rosińskiego związanego do Daszówki, tam przywołano doń greckiego księdza i kazano mu Rosińskiego na śmierć dysponować. Do wykonania jednak zapowiedzianego wyroku śmierci na Rosińskim nie przyszło. Pijana bowiem węgrynem służba nie zbyt dobrze go pilnowała, tak, że mimo więzów ująć zdołał, skosztowawszy tylko śmiertelnego strachu.

Lecz wróćmy do następnego pokolenia Balów, które przychodzi na widownię po śmierci, czy też usunięciu się w zacisze domowe w starszym wieku owych czterech braci, Jana, Piotra, Samuela i Matjasza, o których wyżej była mowa. O dzieciach Piotra — Matjaszu, Halszce (Elżbiecie) i Piotrze, nawróconym roku 1667 na katolicyzm, mówiliśmy już wyżej. Pozostalymi po ojcu majątnościami podzielili się bracia układem zawartym w Średniej wsi 2 marca 1651: „za środkowaniem pokrewnych i spólnych przyjaciół Ich Mościów nieodmienną zgodą“, że Matjasz wziął Średnią i Zadnią wieś, Piotr zaś Bereskę i Wolę Matjaszową; Bereźnica i dwór w Sanoiku pozostały wspólną własnością obu, matce zaś, Annie z Sienna i siostrze Halszce obaj bracia płacą co roku na Ś-go Wawrzyńca pewne sumy. Dodać należy, że synem Macieja syna Piotra, był znów Piotr Bal, którego nazwisko spotykamy w r. 1620. Ów Piotr zmarł wcześniej, a majątek ojca jego, Matjasza, przechodzi na brata tego ostatniego, znów Piotra, względnie jego synów zrodzonych z Ewy Ryłskiej — Stanisława i Bogusława, którzy w latach 1678 i 1682 dzielą się majątkiem po ojcu i stryju w ten sposób, że Stanisław bierze Średnią i Zadnią wieś — Bogusław zaś Bereskę, Matjaszową Wolę i Bereźnicę wyżnią. Żona Bogusława, Teresa z Łaszowskich przeżyła męża i wyszła poraz drugi za mąż za Humnickiego, wnosząc mu dożywotnio przypadłe jej majątności męzowskie, o które potem zacięty wybuchł spór pomiędzy jej rodziną Łaszowskimi — a Michałem, Stefanem i Adamem Balami, spór przeplatany zajazdami i zwadami, który w końcu oparł się o trybunał lubelski i wypadł dla Balów niekorzystnie. Dziećmi fundatora kościoła Jezuitów w Krośnie, Piotra Bala, byli synowie: Jan, Adam i Stefan, tudzież córki: Anna (za Aleksandrem Lipskim), Zofia, Agnieszka (za Janem Kandydem Wapowskim) i Helena. Adam Bal w latach 1620—1642 mieszka w Stężnicy, a w roku 1634 lokuje na prawie niemieckim, założone jeszcze przez Piotra w pierwszych latach XVII. wieku, miasto Balogród (dziś Baligród), ustanawiając tam dwa jarmarki oraz targi tygodniowe, a król Władysław IV. lokacyę tę w Warszawie 12. sierpnia 1634 potwierdza. Od roku 1635 piastuje Adam Bal godność chorążego sanockiego. Drugi brat Stefan jest od roku 1663 chorążym przemyskim, roku 1667 do 1677 spotykamy go jako podkomorzego sanockiego, a w roku 1668 w czasie bezkrólewia po królu Janie Kazimierzu jest marszałkiem sądów kapturowych sanockich. Roku 1670 jest Stefan Bal mianowany komisarzem dla uspokojenia granic od bezustannie trapiących je opryszków węgierskich. Z żony Zofii Ostrowskiej pozostawia Stefan trzech synów: Michała, Stanisława i Jana. O Stanisławie, z którym spotykamy się poraz pierwszy około r. 1650, wiemy, że od r. 1668 był podkomorzym sanockim, że siedzi w Baligrodzie, to znów w Średniej wsi,

a ożeniony był z Katarzyną z Przybysławic Oraczowską. Dodać o nim możemy, że chowa tradycje katolickie swego przodka Piotra Bala, gdyż w dokumencie z r. 1674 (przechowanym w ręku rodziny Balów), nadaje popowi w Czaszynie i jego dzieciom pewne wolności — pod warunkiem, że w unii z Kościołem katolickim wytrwają. Żona Stanisława, Katarzyna, owdowiawszy, przemieszkuję w pozostawionej jej przez męża jako dożywocie Średniej wsi, wraz ze swymi siedmioma synami i tam roku 1727 funduje kaplicę.

Brat Stanisława, Jan Bal, był sędzią i zastępcą starosty sanockiego od roku 1653, a ożeniony z Teresą Rabsztyńską, miał z nią dwóch synów: Jana (r. 1715) ożenionego z Katarzyną Drohojowską i Antoniego, (spotykanego w aktach r. 1709 do 1724), piastującego zrazu godność „cześnika przemyskiego“, od r. 1724 zaś podskarbiego sanockiego. Żonaty był Antoni z Teresą Rupniewską primo voto Drohojowską.

Antoni Bal pisze się stale „*in Baligród haeres*“ i w Baligrodzie też przemieszkuję. Lecz niezbyt widocznie dba o utrzymanie i świetność zamku baligrodzkiego, jak o tem świadczy „inwentarz dóbr miasta Baligroda z Przedmieściami, tudzież wsi Stężnicy z zamkiem y folwarkiem do niey należącemi d. 30 Julii 1732 spisany y przy gromadach weryfikowany“. Mury zamku bowiem w części rozkruszone, wiele okien bez szyb, ganki, poręcze itd. wszystko oznaczone jako „potrzebujące naprawy“, a bramy „na wylot rozpadłe“. Ciekawym jest jednak opis wewnętrznego rozkładu zamku i niektórych jego ubikacyi. Więc po schodach kamiennych wchodzi się na piętro do sali, do której wiodą drzwi dębowe, piec w niej „farfurowy“ stoi, szyby w oknach w ołów oprawne, obok pokój „panieński“, dalej pokoik „mały“ i oknami zwrócona do dziedzińca wielka sala jadalna, w której stoi piec biały farfurowy kaflowy wielki z herbami Balów i komin murowany. W sali jadalnej też po zwyczaju wisi obrazów „dom WW. Ichmościów Panów Balów reprezentujących numero siedemnaście“ i jeden „Naj. Króla Pana i Królowej“. Osobne w zamku umieszczenie ma kaplica z sygnaturką zwołującą na mszę św., w kaplicy zaś obraz Ukrzyżowanego na płótnie „stary dawny“, obraz Matki Boskiej Częstochowskiej i obrazy świętych. Skarbiec w nienajlepszym stanie, a w nim szafy z pułkami — osobny pokoik też przeznaczony jest na apteczkę. Uzbrojenie zamku stanowią „w stołowej izbie hakownic dziesięć, moździerzy jeden, armat półtory“ (!).

(Dok. nast.)

Dr. Tadeusz Mańkowski (Lwów).

W sprawie Ruszyły z Buszowna.

W NN. 6/7 Miesięcznika Heraldycznego na str. 81—85 ks. Dr. Zygmunt Kozicki w uwagach do podanych przezeń kilku nieznanych a arcyciekawych zapisów herbowych chełmskich zatrzymał się nieco dłużej na jednej z osobistości, występujących w zapiskach rzeczonych bądź w charakterze stron, bądź świadków, bądź wreszcie asesorów sądowych, mianowicie na jakimś Ruszyle (ks. Dr. Kozicki mylnie nazywa go Rusiłem) z Buszowna. Osoba tego Ruszyły wprowadziła Szanownego autora w zakłopotanie niemałe: imputuje mu pochodzenie lackie, opierając się na tem, że w roku 1468 król Kazimierz wydał przywilej, przenoszący dobra Hańsko i Sierniawę

(do dziedzictwa których pretendował Ruszyło, jak się zresztą zdaje, zupełnie bezzasadnie) z prawa polskiego na niemieckie, przypuszcza dla większej siły dowodu wrzeczkiej jego polskości, że nazwa Ruszyło jest jedynie formą zmienioną imienia Rusław czyli Rosław, wreszcie potomków Ruszyły szuka w rodzinie Rusiów-Wołkowickich, w województwie brzeskiem w połowie XVII. w. zamieszkałej.

Otóż rzecz ta przedstawia mi się nieco inaczej. „Ruszyło“ był to przydomek o źródłosłowie czysto ruskim. Podobne przydomki spotykają się wśród ówczesnej szlachty ruskiej bardzo często, np. Worotyło, Słotyło, Zakusyło, Mużyło i t. d. Już samo to rozstrzyga o pochodzeniu naszego Ruszyły. Atoli są jeszcze inne dane, pozwalające poznać bliżej osobistość rzeczoną. Podług rejestru poborowego ziemi chełmskiej z r. 1564 (Ks. poborowa Nr. 37 w Archiwum b. Komisji skarbu w Warszawie) duży obszar ziemi, zawarty między granicami powiatów chełmskiego, horodelskiego i krasnostawskiego (parafie Dypultyce, Olchowiec i Pawłów), znajdował się w posiadaniu różnych gałęzi rodu Korczaków. Do obszaru tego wchodziły, między innymi, obchodzące nas w drugim wypadku wsie: Buśno, Buszowno, Czernijów, Staw i Horodyszczce. Na niedużem Buśnie, położonem o miedzę od Czernijowa, dziedziczyli Czernijowscy h. Korczak (znany ród), na Stawie zaś i Horodyszczach w gronie Skorutów, Stawskich, Horodyskich i innych Korczaków występuje na kilku małych działkach niejaki Adam Buszowiński, oczywiście potomek dziedziców Buszowna. A że, jak to sam ks. Dr. Kozicki przytacza, w końcu XV. stulecia właścicielem Buszowna był Iwaszko syn Oleksy Kozy z Czernijowa, niewątpliwego Korczaka, wniosek stąd oczywisty, że późniejsi Buszowińscy musieli być również herbu Korczak. Taki też herb widnieje na pieczęci rzeczzonego Adama, stwierdzającego opłatę przezeń podatku od $\frac{3}{4}$ łana i od jednego zagrodnika bez roli.

Nastręcza się obecnie pytanie, czy późniejsi Buszowińscy byli w jakim związku z Ruszyłem z Buszowna. Podług mnie — byli. Bliskość Buszowna z Czernijowem, tudzież rychłe przejście Buszowna do rodziny Czernijowskich każe przypuszczać nawet bardzo bliski kontakt pomiędzy Ruszyłami a dziedzicami z Czernijowa. Przypuszczenie to zamienia się w pewnik, jeżeli się wejrze w treść zapisek (Nr. 4 i 5), podanych przez ks. Kozickiego. W zapisce Nr. 4 w szeregu świadków w sprawie Mikołaja Litwina z Dypultyc występuje niejaki Jaczko z Izbicy. Jeżeli powiemy tu, że owym Litwinem był przodek domu Skorutów h. Korczak, jeżeli zwrócimy uwagę, że, jak widać ze wszystkiego, świadczący w sprawie rzeczonej sami jednoklejnownicy (np. Onysko z Mohilnicy, również niewątpliwy Korczak), to z całą pewnością możemy uznać fakt, że ów Jaczko z Izbicy był również z rodu Korczaków. Mało tego. Ponieważ w Chełmszczyźnie istnieje jedna tylko Izbica, ponieważ Jaczko świadczy w roku 1431, a na dwa lata przedtem występuje w księgach ziemi chełmskiej „Ruszyło z Izbicy, bobrowniczy królewski“, to nie będziemy, zdaje się, dalecy od prawdy, upatrując w obu tych osobistościach jedną i tę samą osobę. Mielibyśmy w takim razie zupełnie jasno przedstawioną postać Ruszyły. I podług nas było tak właśnie: był to pan Jaczko Ruszyło (przydomek), członek rodu Korczaków, (co potwierdza zapiska Nr. 5, w której Ruszyło stanowi parę świadków z Olechną Kozą Czerniejowskim, dziedzic wsi Izbicy, Buśna i Buszowna, z których pisał się rozmaicie, a niewątpliwie bliski krewny właścicieli Czernijowa. Ta ostatnia okoliczność tłumaczy fakt przejścia Buszowna w ręce syna Olechny Kozy (zapewne bratanka Ruszyły), a również pozwala przypuszczać, że nasz Ruszyło, osobistość bądź co bądź nie tuzinkowa, mająca

i tytuły i posiadłości nieladajakie: Buśno — 10 łanów i 9 zagrodników z ziemią, Buszowno — 4½ łana i 10 zagrodników z ziemią, Izbica — 6½ łana i 10 zagrodników (podajemy podług lustracy z r. 1564 — vide *Żr. dziejowe* t. XVIII, I, str. 178, 185 i 195), musiał zejść ze świata bez potomstwa płci męskiej.

Wywód, do jakiego doszliśmy, obala naturalnie przypuszczenie ks. Kozickiego względem Rusiłów-Wołkowickich. W rzeczywistości była to rodzina bojarska brzeska, herbu Lubicz z odm., z dawien dawna dziedzicząca na Wołkowiczach w woj. brzesko-litewskim. Co się zaś tyczy cytowanych przez Szanownego autora Wołkowic w ziemi chełmskiej, to takiej wsi w Chełmszczyźnie nie było. Wołkowice leżały w pow. samborskim a stanowiły własność rodziny Wołkowickich h. Sas, nic wspólnego z Rusiłami-Wołkowickimi nie mających.

St. Dziadulewicz. (Warszawa).

Zagadnienia i odpowiedzi.

Zagadnienie 53. W jaki sposób należy pisać w języku niemieckim polskie nazwiska szlacheckie. W szczególności chodzi o szyk wyrazów t. j. imienia, nazwiska, herbu, przydomku i t. p. Sprawa ta dotychczas nie jest ustalona, a władze rządowe używają w tej mierze różnych kombinacji. Najczęściej kładą przed nazwiskiem przyimek „von” (np. „von Chołodecki”) z opuszczeniem herbu. Innym razem dodają władze nadto wyraz „Ritter” pisząc: „Ritter von Chołodecki” (bez herbu), lub „Chołodecki Ritter von Białynia”, albo także: „Ritter von Chołodecki · Białynia”. Ja sam podpisywałem się dotychczas „Ritter von Białynia-Chołodecki, ale Departament dla spraw szlacheckich w Ministeryum spraw wewnętrznych, do którego się w tej kwestyi odniosłem, wydał następującą rezolucyę: „Chołodecki — alt-polnischer Adel mit den Vorzügen des österreichischen Ritterstandes und dem Wappen „Białynia“, Name und Schreibweise in deutscher Sprache demnach: „Ritter von Chołodecki des Wappens Białynia“ ist in dieser Weise in den Vormerken aufzunehmen und künftighin strengstens einzuhalten”.

Poruszam tę sprawę praktycznego znaczenia, w celu wywołania dyskusyi, ewentualnie ustalenia w Ministeryum spraw wewnętrznych niemieckiej pisowni polskich nazwisk szlacheckich. *Józef Białynia Chołodecki (Lwów).*

Książki i pisma nadesłane redakcyi.

(Zob. zesz. styczniowy b. r.).

Болсуновскій К. В. Автономныя монеты Галицкой Руси XIV. и XV. ст. *Кіевъ, 1905.*

Болсуновскій К. В. Сфрагистическіе и геральдическіе памятники юго-западнаго края. *Вып. II. Кіевъ 1908.*

Болсуновскій К. В. Палеографія и Симболика по памятникамъ эпохи неолита. *Кіевъ, 1908.*

Болсуновскій К. В. Родовой знакъ Рюриковичей, Великихъ Князей Кіевскихъ. *Геральдическое изслѣдованіе. Кіевъ, 1908.*

Болсуновскій К. В. Монеты кіевскихъ князей XIV. ст. *Опытъ историко- numизматическаго изслѣдованія.*

Pokwitowania uiszczonych kwot.

Po dzień 20. listopada b. r. nadesłali wpisowe i wkładkę za r. 1908: Bostel Ferdynand dr. — Lwów 14 K.

Wkładki za r. 1909: Bostel F. — Lwów, Fedorowicz Wład. — Okno, Łyskowski Doliwa T. — Jelitowo, Malinowski S. — Zborów po 12 K., Chołodecki Białynia J. — Lwów a cto. 6, a Pierzchała L. — Lwów 10 K., zaś na r. 1910: Kownacki J. dr. — Kraków 12 K.

Przystąpili do Towarzystwa od r. 1909 i nadesłali: Leniewicz Józef — Narowla, Romiszewski Józef baron — Kijów i Ruciński Stefan — Poznań po 14. K.

Przedpłatę: Voss'-Sortiment-Lipsk 9·39 K. za r. 1908 i 9.

Na cele Towarzystwa reszty od pp.: Leniewicza 1.10, od Rucińskiego 2 K.

Wreszcie niewiadomo na jaki cel nadesłała. Z. Fałęcka — Warszawa, Chmielna 18/20 10 K

METRYKI.

PARAFIA: JANÓW TREMBOWELSKI.

Metryki chrztu św., ślubów i zejścia od 1699 do 1783 r.

(Ciąg dalszy.)

Ochocki

Michał zaśl. Maryannę z Krzywych (powinno być: Krzywskich) z Howiłowa 1744 r. II. str. 12.

Olszański

Floryan s. Jana i Apolonii cześnikostwa parnawskich *1776 chrzczony 1777 r. III. 309 i 327.

Wiktorya Łucya c. tychże, dzierżawców Kobyłówek *1778 r. III. str. 339.

Władysław Piotr s. tychże *1774 r. III. str. 291.

Wojciech s. Jana i Anny (tak) *1773 r. III. str. 282.

Anastazyja 3 l. c. Jana i Apolonii dzwców. Kobyłówek †1775 r. I. str. 114.

Floryan s. Apolonii wdowy †1782 r. I. str. 143.

Jan dzierżawca Kobyłówek 59 l. † 1781 r. I. str. 139.

Wiktorya c. Apolonii wdowy † 1782 r. I. str. 141.

Wojciech s. Jana i Apolonii dzierżawców Kobyłówek †1775 r. I. str. 114.

Olszewski v. Olszowski

Antoni kaw. zaśl. Katarzynę Klimaszewską 1756 r. II. str. 34.

Jakób dziadek kościelny, ok. 90 lat †1764 r. I. str. 61.

Maryanna c. Jakóba i Katarzyny *1768 r. III. str. 240.

Michał s. tychże *1766 r. III. str. 218.

Teresa c. tychże *1757 r. III. str. 134.

Rozalia c. Sebastjana i Katarzyny *1748 r. III. str. 71.

Zofia c. tychże *1754 r. III. str. 105.

Orłowski

Agata c. Łukasza i Katarzyny *1739 r. II. str. 184.

Helena c. Antoniego i Joanny *1740 r. II. str. 194.

Jakób Józef s. Wojciecha i Anny z Silickich *1704 r. I. str. 34.

Rozalia c. Wojciecha i Maryanny *1703 r. I. str. 10 i 17.

Ortyński

Jan Tomasz s. Józefa i Rozalii *1720 r. II. str. 65.

Magdalena Katarzyna c. tychże *1719 r. II. str. 47.

Orzechowski

Anna c. Józefa i Anny *1728 r. III. str. 131.

Maciej s. tychże *1719 r. II. str. 43.

Mikołaj s. tychże *1741 r. III. str. 7.

Maciej kaw. zaśl. Zofię Sutka (?) wdowę 1748 r. II. str. 22.

Orzeszko

Mikołaj zaśl. Maryannę z Jesmanickich Dulską wdowę z Mszańca 1703 r. I. str. 3.

Osiński

Ludwik Kazimierz s. Wojciecha i Maryanny *1738 r. II. str. 182.

Osowski

Tomasz kaw. zaśl. Annę z Kamieńskich 1753 r. II. str. 29.

Ostrowski

Franciszek s. Franciszka i Katarzyny *1734 r. II. str. 161.

Jan s. tychże *1727 r. II. str. 122.

Grzegorz s. Jana i Reginy *1743 r. III. str. 20.

Otfinowski

Stanisław Józef s. Pawła i Maryanny *1761 r. III. str. 169.

Paszkowski

Jan z Włodyczyna zaśl. Ewę Lewicką z Mogilnicy 1713 r. I. 20.

Pawiński

Zofia c. Jana i Maryanny *1711 r. I. str. 86.

Pawłowski

Antoni zaśl. Magdalenę Kozicką z Dołhego 1723 r. I. str. 46.

Jakób s. Szymona i Anny *1702 r. I. str. 6.

Józef i *Zofia* bliźnięta tychże *1710 r. I. str. 78.

Marcin s. Leona i Zofii *1747 r. III. 62.

Maryanna c. tychże *1743 r. III. 24.

Stanisław s. Pawła i Anny *1702 r. I. str. 7 i 15.

Zofia c. Szymona i Anny *1715 r. II. str. 14.

Zuzanna c. tychże *1713 r. I. str. 98.

Pierzchała

Katarzyna od 1723 r. żona Adama Korzona.

Pietraszewski

Walenty ks. proboszcz miejscowy †1714 r. I. 1 karta.

Piotrowski

Paweł zaśl. Nastazyę Wójcicką 1737 r. I. str. 72.

Paweł zaśl. Maryannę Woińską 1743 r. II. str. 10.

Walenty zaśl. Maryannę Jarzycką 1705 r. I. str. 5.

Pleszowski

Ewa c. *Andrzeja* i *Heleny* *1740 r. II. str. 197.
Marcin zaśl. *Katarzynę* z *Pruszkowskich* 1764 r. II. str. 51.

Pliński

Antoni s. *Stanisława* i *Teresy* *1720 r. II. str. 56
Jerzy Antoni s. *Stanisława* i *Katarzyny* ze *Ska-
 rzyńskich* *1722 r. II. str. 68.

Płoński

Szymon subdelegat gr. *trembowelski*, *dzierżawca*
Słobódki ok. 80 l. †1775 r. I. str. 115.

Podbielski

Józef s. *Antoniego* i *Katarzyny* *1761. r. III.
 str. 168 i 170.

Józefa Franciszka Justyna c. tychże *1759 r.
 III. str. 152 i 157.

Podgórski

Anna c. *Tomasza* i *Katarzyny* * 1711. r. I.
 str. 88.

Katarzyna c. *Jana* i *Konstancyi* *1707 r. I. str. 60.

Pogorzelski

Karol s. *Stanisława* i *Anny* *1704 r. I. str. 37.
Michał s. tychże *1702 r. I. str. 15.

Szymon s. *Jana* *Stanisława* i *Maryanny* *Szar-
 nowskiej* *1699 r. I. str. 2.

Pohoyski

Anna c. *Andrzeja* i *Heleny* *1718 r. II. str. 26.
Teresa c. tychże *1728 r. II. str. 130.

Powitowski

Krzysztof zaśl. *Maryannę* *Grodzicką* 1716 r.
 I. str. 26.

Prażmowski

Mikołaj starosta *mszanecki* zaśl. *Urszulę* *Tar-
 nowską* 1708. r. I. str. 11.

Pruszkowski

Aleksandra c. *Michała* i *Magdaleny* *1730 r.
 II. str. 139.

Andrzej s. *Józefa* i *Maryanny* *1772 r. III. str. 277.
Brygida c. tychże *1777 r. III. str. 316.

Józef s. *Michała* *Rawicz* i *Magdaleny* *1737 r.
 II. str. 174.

Konstancya c. tychże *1743 r. III. str. 19.

Szymon s. *Franciszka* i *Rozalii* *1761 r. III.
 str. 174.

Tomasz s. tychże *1769 r. III. str. 250.

Wojciech s. tychże *1767 r. III. str. 224.

Franciszek zaśl. *Rozalię* z *Jabłońskich* 1757 r.
 II. str. 37.

Michał zaśl. *Magdalenę* *Siemaszkównę* 1720 r.
 I. str. 41.

Michał wdowiec zaśl. *Marcelę* *Sabanowską*
 1767 r. II. str. 58.

Józef ok. 47 l. †1782 r. I. str. 140.

Magdalena 75. l. †1766 r. I. str. 65.

Michał 95 l. †1775 r. I. str. 115.

Piotr kawaler 36 l. †1769 r. I. str. 81.

Przedborski (nbls.)

Antoni zaśl. *Katarzynę* z *Boniakiewiczów* 1753
 r. II. str. 30

Wojciech s. *Antoniego* i *Katarzyny* *1754 r.
 III. str. 106.

Przetocki

Jan zaśl. *Maryannę* *Tchorzewską* 1733 r. I.
 str. 66.

Radyłowski

Andrzej s. *Adama* i *Maryanny* *1714 r. II. str. 6.

Magdalena c. tychże *1719 r. II. str. 47

Radwański

Jan zaśl. *Zofię* *Krupiecką* 1747 r. II. 22.

Józef zaśl. *Franciszkę* z *Turzańskich* 1756 r.
 II. str. 36.

Rafałowski

Piotr s. *Jana* i *Agnieszki* *1715 r. II. str. 13.

Ramiszewski v. Ramszewski

Jan zaśl. *Zuzannę* *Jastrzębską* 1724 r. I. str. 49.

Maryanna c. *Jana* i *Zuzanny* *1729 r. II. str. 133.

Teresa c. tychże *1725 r. II. str. 102.

Wojciech Stanisław s. tychże *1727 r. II. str. 121.

Raszkowski

Andrzej s. *Jakóba* i *Zuzanny* *1747 r. III. str. 56.

Katarzyna c. tychże *1750 r. III. str. 83.

Ratowski

Michał zaśl. *Zofię* *Szaniawską* 1705 r. I. str. 5.

Ratyński

Dorota c. *Marcina* i *Anny* *1704 r. I. str. 31.

Petronella c. *Marcina* (*Radińskiego*) i *Anny*
 *1706 r. I. str. 48.

Reynold

Antoni zaśl. *Helenę* *Siedlecką* 1770 r. II. str. 64.

Błażej s. *Antoniego* i *Heleny* *1779 r. III.
 str. 341.

Franciszka c. tychże *1777 r. III. str. 318.

Jan s. tychże *1773 r. †1765 r. III. str. 285
 i I. str. 115.

Maciej s. tychże *1772 r. III. str. 272.

Maryanna c. tychże *1771 r. †1779 r. III. str.
 264 i I. str. 131.

Tomasz s. tychże *1780 r. III. str. 353.

Rogowski

Jan zaśl. *Katarzynę* (nazwisko rodowe opu-
 szczzone) 1742 r. II. str. 8.

Cecylia c. *Stanisława* i *Anny* *1710 r. str. 82.

Józef s. *Stanisława* i *Maryanny* *1722 r. II.
 str. 78.

Łukasz s. *Stefana* (tak) i *Anny* *1720 r. II.
 str. 63.

Romanowski

Katarzyna z Kobyłówek ok. 40 l. †1733 r. I. str. 11.

Rostkowski

Jan zaśl. Teresę Dąbrowską z Kluiniec 1719 r. I. str. 39.

Rudnicki

Idzi Kazimierz s. Stanisława i Katarzyny *1728 r. II. str. 130.

Ruszkiewicz (nbbs).

Franciszka c. Wojciecha i Teresy *1760 r. III. str. 157.

Jan Marek s. Bartłomieja i Maryanny *1752 r. III. str. 94.

Maryanna c. Wojciecha i Teresy *1752 r. III. str. 94.

Rybicki

Antoni zaśl. (w cerkwi w Młyniskach) Rozalię Mirską 1743 r. II. str. 10.

Kajetan s. Antoniego i Rozalii *1745 r. III. str. 40.

Rzepecki

Agnieszka nieprawa c. Anny *1765 r. III. str. 209.

Sakiewicz

Piotr zaśl. Annę Małasczyńską (powinno być Małyszczynską) 1710 r. I. str. 15.

Róża c. Jana (tak) i Anny *1722 r. II. str. 81.

Szymon Judasz s. Piotra i Anny *1714 r. II. Sarnecki

Agnieszka c. Jerzego i Maryanny *1726 r. II. str. 112.

Samuel s. Jerzego (Sarnowskiego) i Maryanny *1736. r. II. str. 170.

Zofia c. Piotra i Zofii *1751 r. III. str. 85.

Sawiński

Józef s. Jana i Maryanny *1748 r. III. str. 66.

Senetolski (nbbs.)

Joanna c. Łukasza z Mogilnicy i Katarzyny *1781 r. chrzczona 1782 r. IV. str. 8.

Serednicki (gsus.)

Aleksander z Dołhego ok. 109 l. †1760 r. I. str. 78.

*Serwatyński

Maryanna c. Jana i Anny *1747 r. III. str. 57.

Siciński v. Siczyński

Jan zaśl. Zofię Koszycką 1715 r. I. str. 21.

Józef s. Jana i Zofii *1719 r. II. str. 42.

Siedlecki v. Sidlecki

Andrzej zaśl. Annę Baranowską 1709 r. I. str. 12.

Stanisław zaśl. Annę Siemaszkównę 1741 r. II. str. 6.

Anna przeszło 60 l. †1768 r. I. str. 73.

Sieklicki

Antoni Jan s. Pawła i Katarzyny *1717 r. II. str. 24.

Skałski

N. (imię niepodane) s. Kazimierza i Konstancji *1705 r. I. str. 43.

Skarbek

Jan Paweł Tomasz s. Rafała i Teresy *1744 r. ochrz. 1745 r. III. str. 36 i 43.

Skaryszewski

Paweł Błażej s. Marcina Maryanny *1744 r. III. str. 38.

Wojciech Józef Marcin s. Marcina (Skarszewskiego) i Maryanny *1743 r. III. str. 25.

Skibiński

Andrzej s. Antoniego i Maryanny *1705 r. I. str. 45.

Skrzeczowski

Tadeusz z par. Zarwanica zaśl. Maryannę z Krechowickich 1774 r. II. str. 80.

Skrzyński

Bartłomiej zaśl. Reginę Bielską z Suchostawu 1703 r. I. str. 4.

Skrzetuski

Maryanna Julianna Józefa c. Tadeusza i Brygidy ze Skarbków cześnikostwa kołomyjskich *1772 r. III. str. 277.

Stanisław Jan Nepomucen s. Józefa podczaszego przemyskiego, b. marszałka lubelskiego i Maryanny *1747 r. III. str. 60.

Brygida c. Tadeusza i Brygidy 2 l. †1777 r. I. str. 123.

Śliwiński

Jan wdowiec zaśl. Katarzynę Turzańską wdowę 1755 r. II. str. 32.

Slizowski v. Slizewski

Józef zaśl. Maryannę z Małyszczynskich 1711 r. I. str. 17.

Anna c. Józefa i Maryanny z Małyszczynskich *1713 r. I. str. 100.

Franciszka c. tychże *1715 r. II. str. 9.

Snarski

Andrzej z par. Kopyczyńce zaśl. Franciszkę Sowińską 1772 r. II. str. 72.

Sniegocki

Józef zaśl. Maryannę Lewandowską wdowę 1735 r. I. str. 69.

Sochacki

Krzysztof wdowiec zaśl. Annę Stepczyńską wdowę 1724. I. str. 49.

Krzysztof †1731 I. str. 9.

Wojciech s. Michała i Elżbiety *1716 r. II. str. 20.

Sokalski v. Sokulski

- Anna* c. Jana i Anny *1718 r. II. str. 29.
Anna c. Piotra i Maryanny *1751 r. III. str. 86.
Grzegorz s. Jana i Heleny *1736 r. II. str. 169.
Jadwiga c. Jana i Anny *1725 r. II. str. 109.
Jakób s. Jana i Heleny *1729 r. II. str. 135.
Józef s. Macieja i Zofii *1738 r. II. str. 179.
Katarzyna c. tychże *1734 r. II. str. 165.
Katarzyna c. Jakóba i Anny *1756 r. III. str. 124.
Marcin s. Piotra i Maryanny *1747 r. III. str. 62.

Sokołowski

- Błażej* s. Jana i Anny *1721 r. II. str. 68.
Józef s. Jana i Heleny *1726 r. II. str. 114.
Łukasz Marcin s. Józefa i Maryanny *1720 r. II. str. 63.

Teresa Urszula c. tychże *1721 r. II. str. 75.

Solski

- Bartłomiej* zaśl. Konstancję z Suszczeńskich 1751 r. II. str. 26.
Franciszek (nbls.) z Chłopówki zaśl. Dorotę Markowską 1721 r. I. str. 43.
Jan zaśl. Agnieszkę Ruperównę 1747 r. II. str. 20.
Łukasz zaśl. Anastazję Gabryelową wdowę 1720 r. I. str. 40.
Marcin zaśl. Katarzynę Tomaszewską c. Karola 1713 r. I. str. 20.
Wawrzyniec zaśl. Katarzynę Sobkowiczową 1702 r. I. str. 2.
Anna c. Jana i Agnieszki *1750 r. III. str. 81.
Anna c. Marcina i Katarzyny *1722 r. II. str. 81.
Jan Kanty s. tychże *1719 r. II. str. 50.
Katarzyna c. Jana i Agnieszki *1753 r. III. str. 98.
Maciej s. tychże *1756 r. III. str. 120.
Marcin s. tychże *1769 r. III. str. 247.
Maryanna c. Jana i Maryanny *1702 r. I. str. 6.

Maryanna c. Marcina i Katarzyny *1717 r. II. str. 23.
Stanisław s. Wojciecha i Reginy *1721 r. II. str. 70.

Sosnicki

- Teodor* wdowiec zaśl. Helenę Kozicką wdowę 1733 r. I. str. 66.
Sowiński v. Sowieński (nbls.)
Antoni zaśl. Maryannę Pruszkowską 1743' r. II. str. 9.
Maciej zaśl. Maryannę Wróblewską wdowę 1780 r. II. str. 95.
Antoni około 80 l. †1780 r. I. str. 134.
Andrzej s. Macieja i Maryanny *1780 r. III. str. 352.
Jan s. Antoniego i Maryanny *1761 r. †1763 r. III. str. i I. str. 56.
 (Dok. n.) *Dr. M. Dunin-Wąsowicz, Lwów.*

Szan. Członków naszych prosimy gorąco o jednanie nam nowych członków i nadsyłanie zaległych wkładek. Wprowadzie z pokwitowań umieszczanych w każdym nrze **Miesięcznika** łatwo każdy z szan. członków dojść może, z jaką kwotą zalega, mimo to znajdzie każdy zalegający w dzisiejszym nrze notatkę wyszczególniającą kwotę po koniec b. r. Towarzystwu od niego należną. Adresować prosimy:

TOWARZYSTWO HERALDYCZNE

(Dr. M. Dunin-Wąsowicz)

Lwów, Plac Strzelecki 1. 5 A.

Antykwaryat Polski w Warszawie

Hieronima Wildera i S-ki

ulica Berga Nr. 8

rozszyła na żądanie gratis i franco swój katalog Nr. 9

Heraldyka i Wojskowość polska

UWAGA: Jest to pierwszy u nas katalog antykwarski specjalnie poświęcony tym działom.